

tem volna. A nád között egy nagy, hasas nyúl feküdt, még jóformán melegen. Csupán első jobb lapoczkájáról s nyakáról volt leéve a hús.

Egyik madárral sem lévén valami különös czéлом, mindkettőt ott helyben zsebkéssel fölbontottam.

A Circus begyében megtaláltam a nyúl összes hiányzó részeit, karmai és lábujjai telve vértől átívódott szörpamattokkal. Az ölyv begye üres, gyomrában 2—3 béka s 1 egér maradványai; lábak tiszták.

Kétségtelen, hogy a nyulat nem az ölyv, hanem a Circus fogta meg.

Tekintettel pedig, hogy az ölyvnek egész begye üres volt, az is bizonyos, hogy nem pihenésből, hanem számításból ült a bokron. Látva ugyanis az elejtett prédát, várta, míg a Circus jóllakik, tudva, hogy ott neki is marad bőven.

Es ez határozottan így is történt volna. Már most, ha ez az ölyv szőröstől-bőröstől elfogyasztva a maradékot, jólakva kerül a puskacsó elé s hasonló vizsgálatnak veti alá valaki, nevére lesz írva a nagy bűn: nyulat evett!

Vagy vegyük az alföldi részeken annyira divatosá vált hajtó- és körvadászatokat; hány és hány nyúl meg fogoly menekül meg tört lábbal, szárnyal, ami már a vadászra nézve amúgy is el van veszve. Ezeknek biztos sorsuk, ha előbb, ha utóbb, a kéréltetlen pusztulás.

Részemről határozottan indokoltnak látom azt a föltevést, hogy valahányszor fogoly- és nyúlpusztító ölyvekről van szó, a kár mindig mint ilyen bírálendő el.

Másfelől alapos okom van hinni, hogy a megfigyelések alaposága igen sok esetben kétségbe vonható.

A ragadozó madarak (kivéve az Astur palumbariust és nisust) ritkán rabolnak az ember közvetlen közelében s épen azért az ilyen eseteknek rendszerint csak jelentékenyebb távoból lehetünk szemtanui.

Az egerészó ölyv testméretei miatt könnyen összetéveszhető más ragadozó madarakkal is, így a Pernis apivorus L. fiatal és tojó példányaival, az Astur palumbarius fiataljaival, a Milvus aterrel is, de egyetlen egygyel sincs oly sok közös vonása, mind morphologiai, mind biologiai tekintetben, mint a télen nálunk időző Archibuteo lagopuszal, a hólyvvel.

Néha még a szakavatott szemnek is dolgot adnak, míg a szárnycsapásokból, a röpülésből, a fark, szárnyak stb. arányából helyesen következtetni lehet; mit tegyen hát a laikus, kinek tudáshiánya miatt mindezt egybevetni nem áll módjában?

Es épen ez az oka, hogy mindenben az ölyv a bűnbak. 1900. év január havában kisebb társasággal vadászni voltunk. Alig 3 újjnyi hó fődte a földet. A kutyák az erdön rókát hajtottak; a hajtás után egyik vadász nagy érdeklődéssel beszélte el a jelenetet, melynek szemtanuja volt.

A hajtás elől egy nyúl ugrott meg az erdőszélből s az erdőből egyenesen kiváltva, a völgyön át a szemközti pusztá domboldaldnak tartott. A völgyben folydogáló patakig érve, egy „ölyv“ röpült vele szembe s kinyújtott lábaival a nyúl fejét meg akarta fogni, közben szárnyaival jobbról-balról nagy ütéseket mérve rá.

A nyúl leült, majd felugorva, első lábaival mérgeesen a madár felé ütött; így sikerült azután valami 600 lépésre elmenekülnie, de a támadás folyton ismétlődött s mindig elülről, míg a domb tulsó oldalára jutottak.

A következőket, fájdalom, nem láthatta.

(Folytatása következik.)

Dobay László.

A vadtenyésztésről.

Nagyon életrevaló eszmét pendített meg gy. Takáts Gyula úr a „Budapesti Hirlap“ ez év márczius 9-iki számában, midőn a parlagon heverő vadtenyésztésünk fellendítésére hívja fel az érdekeltek, de kiváltképp az illető szakminister figyelmét.

A meglevő tőkéknek egyetlen ága sincs oly mostoha körülmények között, mint épen a vadtenyésztés, pedig ma, midőn a sport e nemét oly széles körben üzik, nagyon is megérdemelné, ha több gond fordíthatnák rá. Hisz nemcsak a nagyon nehezen hozzáférhető erdőterületeken, de a vasutakhoz közelebb fekvő területeken is nem egy esetet tudok, hogy a bérbeadott vadászati jog jóval felülmúlja azt a jövedelmet, mit az erdőgazdaság termékei hoznak. Vajjon miért ne kövessünk el mindent, hogy ez a fölkapott jövedelmi forrás lehetőleg ki ne használtsassék? Most is — daczára a jelenlegi mostoha viszonyoknak — nagyon sok külföldi sportsman jön be hozzánk, hogy itt vadászterületet béreljen s kész gyakran oly magas bért fizetni egy jobb fővadterületért, aminőről álmodni sem mertünk. Pedig az illetőnek legtöbb esetben először is az elhanyagolt vadállományt kell gondozni, etetőket, szókat felállítani, cserkészutakat létesíteni s ami a fő, a dúvadakat kiirtani. Hát még mily árt fizetnének ezek az urak, ha tudnák, hogy nem nekik kell a kezdet nehezségeit leküzdeni, hanem egy minden tekintetben rendben levő vadászterületbe léphetnek. Vajjon mily árt fizetnének egy-egy mármárosi területért, ha tudnák, hogy a gondozott és féltett vadállományt nem fogják a dúvadak megtizedelni. Biztosak lehetünk, hogy ha ezek a jelenleg csak nehezen hozzáférhető erdőterületek, melyeknek termékei most úgyszólván alig értékesíthetők s alig adnak valami jövedelmet, megfelelő közlekedési utakkal láttatnak el, nemcsak erdei termékeink értéke emelkednék, de vadtenyésztésünk is könnyebben fellendülne.

Nagyon helyesnek tartom Takáts úr czikkében a bikák kímélését és ép ez okból nem taláom indokoltnak — sajnos, a törvény által is védett ama lehetőséget — hogy a bikák épen a bögés idején lövessenek.

A törvény párzás és költés idején — a dúvad kivételével — mindennemű vad védelméről gondoskodik, csupán a fővad, a nemesvad nem részesül e védelemben. Vajjon miért? Vajjon itt ellentétes okok állanak fenn? S mik azok?

De álljunk meg e pontnál s mit látunk? Azt, hogy épen a legszebb, a legerőteljesebb példányok — tehát amelyeknek a tenyésztésre épen a legfőbb szerepük van — kerülnek legelőbb terítékre s az árván maradt tehén csapat kénytelen legtöbbször egy fejletlen, satnya bikával beérni. Vajjon helyes ez? Én nem tartom annak! Lövessék a bika akkor, midőn az üzekedés be van fejezve, tehát midőn tulajdonképeni rendeltetését hosszabb időre bevégezte.

Csupán a sutavad lövetését illetőleg vagyok más véleményen, mint Takáts úr, amennyiben ezt a passzust odamódosítanám, hogy a *meddő* és *vén tehének* ne kíméltessenek, mert ezek csak elvonják a fiatalabb, a tenyésztésre sokkal alkalmasabb sutáktól a bikákat és kimerítik azokat. Ezek már kétségtelen hátrányára vannak a tenyésztésnek s nagyon helyes lenne, ha ezeket elpusztíthatnánk, mielőtt a bögés — azaz a párzás — ideje bekövetkeznék. Ezáltal elérnénk azt is, hogy a megmaradt fölösszámú tehének közül épen azokat lehetnének le, melyek a tenyésztésre nem kívánatosak, a bikák pedig nem merülnének ki annyira. Magam is nem egyszer láttam már 15—20 drb szarvaszatehenet egyetlen bika társaságában s az is mily hitvány volt! Persze, mert hatalmas elődei — bizonyára már a bögés kezdetén — terítékre kerültek.

Tessék most már elképzelni az ivadékok! Bizony nem lehet csodálkozni, ha a szarvasállomány sok helyütt — hol a helyes arány nincs betartva — évről-évre úgy testre, mint agancsra satnyul.

Helyesen teszi Takáts úr, amidőn e kérdés megoldását a minister figyelmébe ajánlja, bár a jövedelmező ág orvoslását én egyedül a vadászati törvény revíziójában látom.

Mátray Gyula.